

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. október 13.
(OR. en)

14181/23

LIMITE

COMAR 40
JUR 620
COJUR 50
ENV 1118

Intézményközi referenciaszám:
2023/0353(NLE)

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 580 final
Tárgy:	javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejövő megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2023) 580 final.

Melléklet: COM(2023) 580 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.10.12.
COM(2023) 580 final

2023/0353 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejövő megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- **A javaslat indokai és céljai**

E javaslat célja, hogy az Európai Bizottság felhatalmazást kapjon a Tanácstól az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Tengerjogi Egyezménye (UNCLOS) keretében létrejött, a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló megállapodásnak (a továbbiakban: megállapodás) az Európai Unió nevében történő megkötésére.

Az EU és tagállamai egy 2004 óta tartó nemzetközi folyamatban vesznek részt az Egyesült Nemzetek Szervezetével e megállapodás kidolgozása céljából. Az Európai Bizottság a tárgyalásoknak az EU nevében történő megkezdésére való felhatalmazásról szóló vonatkozó tanácsi határozatok¹ alapján 2016 és 2023 között tárgyalásokat folytatott a megállapodás megkötése céljából. A megállapodás végleges szövegét 2023. június 19-én a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségével foglalkozó kormányközi konferencia² keretében fogadták el. Az EU 2023. szeptember 20-án írta alá a megállapodást.

A megállapodás a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzésével és fenntartható hasznosításával foglalkozik. Ezek a területek a világ óceánjainak mintegy kétharmadát és azok vízmennyiségének mintegy 95 %-át fedik le, és a nyílt tengert, valamint a nemzetközi tengerfenéki területet foglalják magukban. A megállapodás lehetővé teszi a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének jobb védelmét és kezelését. A megállapodás különösen a tengeri genetikai erőforrásokkal kapcsolatos kérdésekre terjed ki, ideértve a hasznok megosztásával kapcsolatos kérdéseket; a területalapú gazdálkodási eszközökhöz hasonló intézkedéseket, beleértve a védett tengeri területeket; a környezeti hatásvizsgálatokat, valamint a kapacitásépítést és a tengeri technológia átadását.

A megállapodás lesz az ENSZ Tengerjogi Egyezménye szerinti harmadik olyan végrehajtási megállapodás, amelynek az EU és tagállamai részes felei. A megállapodás felgyorsítja az ENSZ Tengerjogi Egyezményének az egyezmény 1982-es megkötése óta a tengeri biológiai sokféleséggel kapcsolatban bekövetkezett fejleményekhez és kihívásokhoz való igazodását. Emellett további támogatást biztosít az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének, és különösen az abban foglalt 14. fenntartható fejlődési célnak („Víz alatti élet”) a megvalósításához. A megállapodás továbbá elő fogja segíteni a biológiai sokféleségre vonatkozó globális keretben meghatározott célok és célkitűzések elérését is, különös tekintettel arra a célkitűzésre, hogy 2030-ra a világ szárazföldi területeinek, szárazföldi vizeinek, part menti területeinek és óceánjainak legalább 30 %-a esetében gondoskodni kell a hatékony védelem és gazdálkodás biztosításáról. A megállapodás támogatni fogja továbbá az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének (UNFCCC) és a Párizsi Megállapodásnak a végrehajtását.

¹ A határozatokat a Tanács 2016. március 22-én és 2018. március 19-én fogadta el.

² Kormányközi konferencia a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejövő, jogilag kötelező erejű nemzetközi okmányról.

- **Összhang a meglévő uniós szakpolitikákkal**

A Bizottság gondoskodott arról, hogy a megállapodás szövegéről folytatott tárgyalások a tárgyalási területeken (környezetpolitika, tengeri szállítási politika, tengeri védelem, energiapolitika, közös halászati politika, belső piaci politika, közös kereskedelempolitika, kutatási és technológiafejlesztési politika, éghajlat-politika és egyéb kapcsolódó szakpolitikák) maradéktalanul összhangban legyenek a vonatkozó európai uniós szabályokkal és szakpolitikákkal, valamint más olyan vonatkozó kétoldalú és többoldalú megállapodásokkal, amelyeknek az Európai Unió már részes fele. A megállapodás továbbá hozzájárul az európai zöld megállapodáshoz, és az EU nemzetközi óceánpolitikai irányítási menetrendjének keretében is prioritást élvez.

Mivel a megállapodás a Tengerjogi Egyezmény szerinti végrehajtási megállapodásnak minősül, és a Tengerjogi Egyezmény már része az uniós vívmányoknak, a Bizottság arról is gondoskodott, hogy a Tengerjogi Egyezményben előírt rendelkezéseket és az ugyanott rögzített jogok és kötelezettségek egyensúlyát – amelyeket az uniós vívmányok is figyelembe vesznek – teljes mértékben tiszteletben tartsák, valamint hogy a tárgyalások eredménye maradéktalanul összhangban álljon a Tengerjogi Egyezménnyel.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A Bizottság szorosan együttműködött a tagállamokkal a tárgyalások során. Rendszeres konzultációkra is sor került az érintett érdekelt felekkel, különösen a civil társadalmi szervezetekkel és az ENSZ-ben képvisellel rendelkező egyéb szervezetekkel.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- **Jogalap**

A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 192. cikkének (1) bekezdése, valamint 218. cikke (6) bekezdésének a) pontja. Az EUMSZ 218. cikke rendelkezik az Európai Unió és a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek közötti megállapodások tárgyalásának és megkötésének menetéről. A (6) bekezdés különösen előírja, hogy a Tanács – az Európai Parlament egyetértését követően – a Bizottság mint főtárgyaló javaslata alapján határozatot fogadhat el a megállapodásoknak az EU nevében történő megkötésére való felhatalmazásról.

Az EUMSZ 191. cikkével és 192. cikkének (1) bekezdésével összhangban az EU-nak többek között a következő célkitűzések eléréséhez kell hozzájárulnia: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; a természeti erőforrások körültekintő és észszerű hasznosítása; és a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések nemzetközi szinten történő ösztönzése.

Figyelembe véve a megállapodás célkitűzéseit és anyagi jogi rendelkezéseit, valamint az összes vonatkozó uniós szakpolitikát, a súlyponti megközelítés szerint a környezetvédelmi jogalap a legmegfelelőbb a megállapodás megkötéséhez.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A megállapodás külön intézményi struktúrát hoz létre. Ez magában foglalja a Titkárságot, a Tudományos és Műszaki Testületet, a Logisztikai Koordinációs Mechanizmust, a Kapacitásépítéssel és a Tengeri Technológia Átadásával Foglalkozó Bizottságot, valamint a Hozzáféréssel és a Hasznok Megosztásával Foglalkozó Bizottságot. Ezen intézmények költségeit az ENSZ által elfogadott hozzájárulási arány alapján megosztják a megállapodás valamennyi részes fele között.

A megállapodás végrehajtásának az Európai Unióra háruló pénzügyi intézményi költségei csak a felek első konferenciáját követően válnak ismertté, amelynek keretében meg kell állapodni a megállapodás első költségvetéséről.

Az intézményi költségek mellett a megállapodás végrehajtása valószínűleg pénzügyi szükségleteket generál a fejlődő országok kapacitásépítése és a tengeri technológia átadásának elősegítése tekintetében, de például a védett tengeri területek létrehozásához, nyomon követéséhez és felülvizsgálatához szükséges tudományos ismeretek létrehozását illetően is. A globális szinten jelentkező potenciális költségek kellő időben, a megállapodás alapján kerülnek becslésre.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejövő megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) 2023. június 19-én, New Yorkban elfogadásra került az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejött, a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló megállapodás (a továbbiakban: megállapodás).
- (2) A megállapodást az Unió nevében az (EU) 2023/1974 tanácsi határozattal ⁽²⁾ összhangban, 2023. szeptember 20-án írták alá, figyelemmel annak egy későbbi időpontban történő megkötésére.
- (3) Az említett megállapodás 68. cikkének 1. bekezdése értelmében az a hatvanadik megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány letétbe helyezésének napját követő 120. napon lép hatályba. A megállapodás valamennyi állam és regionális gazdasági integrációs szervezet előtt nyitva áll. A regionális gazdasági integrációs szervezetek által letétbe helyezett bármely okmány nem számít újabb okmánynak a szervezet tagállamai által letétbe helyezett okmányokhoz képest. A megállapodás nyitva áll az ENSZ Tengerjogi Egyezményének (UNCLOS) részes felei és nem részes felei előtt.
- (4) A 98/392/EK tanácsi határozattal ⁽³⁾ az Európai Unió megkötötte az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményét az általa szabályozott azon kérdések tekintetében, amelyek tekintetében a tagállamok hatáskört ruháztak az Európai Unióra.

¹ [HL [...], [...], [...]. o.]

² A Tanács (EU) 2023/1974 határozata (2023. szeptember 18.) a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejövő megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról (HL L 235., 2023.9.25., 1. o.).

- (5) A Tanács 2023. július 20-i következtetéseiben ⁽⁴⁾ üdvözölte a megállapodás elfogadását, és hangsúlyozta, hogy az EU és tagállamai elkötelezettek a megállapodás gyors megerősítése és végrehajtása mellett.
- (6) A megállapodás célja – az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye vonatkozó rendelkezéseinek eredményes végrehajtása, valamint további nemzetközi együttműködés és koordináció révén – megőrizni a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségét és biztosítani annak fenntartható hasznosítását a jelenben és hosszú távon.
- (7) A megállapodás értelmében a felek együttműködnek a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzése és fenntartható hasznosítása érdekében, többek között a vonatkozó jogi eszközökkel és keretrendszerekkel, valamint a vonatkozó globális, regionális, szubregionális és ágazati testületekkel való együttműködés, valamint az ezek közötti együttműködés előmozdítása révén, e megállapodás célkitűzéseinek megvalósítása érdekében.
- (8) A megállapodás a következő négy területre terjed ki: a tengeri genetikai erőforrások, beleértve a hasznok igazságos és méltányos megosztását (a megállapodás II. része), a területalapú gazdálkodási eszközökhöz hasonló intézkedések, beleértve a védett tengeri területeket is (a megállapodás III. része), a környezeti hatásvizsgálatok (a megállapodás IV. része), valamint a kapacitásépítés és a tengeri technológia átadása (a megállapodás V. része). A megállapodás továbbra is támogatni fogja az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének, és különösen a menetrend 14. fenntartható fejlődési céljának („Óceánok és tengerek védelme”) megvalósítását, valamint hozzá fog járulni a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia céljainak és célkitűzéseinek eléréséhez.
- (9) A megállapodás összhangban van az Uniónak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkében említett környezetvédelmi célkitűzéseivel, nevezetesen a környezet minőségének megőrzésével, védelmével és javításával; az emberi egészség védelmével; a természeti erőforrások körültekintő és észszerű hasznosításával; és a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések nemzetközi szinten történő ösztönzésével.
- (10) A megállapodás 67. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Uniónak a jóváhagyó okiratában nyilatkoznia kell a megállapodás által szabályozott ügyekkel kapcsolatos hatásköréről.
- (11) A megállapodás 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 70. cikke értelmében az Unió kivételt tehet e megállapodáshoz, ha az említett kivételt a megállapodás más cikkei kifejezetten megengedik. Az Unió kivételt tesz, hogy ezáltal

³ A Tanács 98/392/EK határozata (1998. március 23.) az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. december 10-i tengerjogi egyezményének és az egyezmény XI. részének végrehajtásáról szóló, 1994. július 28-i megállapodásnak az Európai Közösség általi megkötéséről (HL L 179., 1998.6.23., l. o.).

⁴ A Tanács következtetése az Egyesült Nemzetek Szervezetében az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének 78. ülészakán (2023. szeptember – 2024. szeptember) képviselendő uniós prioritásokról (ST 11688/23).

kizárja a II. rész tengeri genetikai erőforrásokra vonatkozó rendelkezései alkalmazásának visszamenőleges hatályát, beleértve a hasznok igazságos és méltányos megosztását is.

- (12) A megállapodást, a hatásköréről szóló nyilatkozatot és a visszaható hatály tilalmára vonatkozó, a megállapodás 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 70. cikke szerinti kivételt az Unió nevében jóvá kell hagyni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az ENSZ Tengerjogi Egyezménye keretében létrejött, a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló megállapodást (a továbbiakban: megállapodás) a Tanács az Unió nevében jóváhagyja.

A megállapodás szövegét csatolták e határozathoz (1. melléklet).

2. cikk

A megállapodás 67. cikkének (2) bekezdésében előírt, hatásköréről szóló nyilatkozatot a Tanács szintén jóváhagyja.

A hatásköréről szóló nyilatkozat szövegét csatolták e határozathoz (2. melléklet).

3. cikk

A megállapodás 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 70. cikke szerinti, a visszaható hatály tilalmára vonatkozó kivétel ezennel elfogadásra kerül.

A megállapodás 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 70. cikke szerinti, a visszaható hatály tilalmára vonatkozó kivétel szövegét csatolták e határozathoz (3. melléklet).

4. cikk

A Bizottság a megállapodás 66. cikkével összhangban, az Unió nevében letétbe helyezi a jóváhagyó okiratot, a hatásköréről szóló nyilatkozattal és a visszaható hatály tilalmára vonatkozó, a megállapodás 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 70. cikke szerinti kivétellel együtt.

5. cikk

Ez a határozat az elfogadását követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

